

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 161g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 142
din Codul de executare

CHIȘINĂU

15 noiembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 12 noiembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 15 noiembrie 2018 în camera de consiliu,

Prezintă următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 142 din Codul de executare, ridicată de către dl avocat Andrei Briceac, în dosarul nr. 25c¹¹-341/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 12 noiembrie 2018 de către dna judecător Victoria Sanduța, de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află cererea de chemare în judecată depusă de către dna Ludmila Taboră împotriva dlui Ion Taboră și a Societății cu răspundere limitată „Pecos Auto”, intervenient accesoriu fiind executorul judecătoresc George Boțan, prin care s-a solicitat anularea procesului-verbal al licitației din 8 august 2017.

4. În cererea sa de chemare în judecată, dna Ludmila Taboră a invocat că nu deține calitatea de debitor al procedurii de executare silite pendinte. Totuși, prin procesul-verbal privind desfășurarea licitației din 8 august 2017, executorul judecătoresc a dispus înstrăinarea unui bun imobil care îi aparține.

5. În cadrul judecării cauzei, dl avocat Andrei Briceac, care reprezintă interesele dnei Ludmila Taboră, a invocat excepția de neconstituționalitate a articolului 142 din Codul de executare. Acest articol reglementează procedura contestării în instanța de judecată a rezultatelor licitației.

6. Prin încheierea din 2 noiembrie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 142 din Codul de executare și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

[...]”

8. Prevederile relevante ale Codului de executare, adoptat prin Legea nr.443 din 24 decembrie 2004, sunt următoarele:

Articolul 9 Atacarea actelor executorului judecătoresc

„Participanții la procedura de executare, alte persoane interesate ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare pot ataca actul în conformitate cu legea.”

Articolul 142 Contestarea rezultatelor licitației

„(1) Creditorul, debitorul și/sau persoanele care au participat la licitație pot contesta procesul-verbal de desfășurare a licitației în termen de 15 zile de la data desfășurării.

(2) În cazul transmiterii dreptului de proprietate asupra bunurilor care urmează a fi supuse înregistrării de stat, va fi contestată încheierea judecătorului privind confirmarea licitației.

(3) În termen de 2 luni de la data când trebuiau să afle despre desfășurarea licitației, **terții care nu au participat la licitație pot cere anularea rezultatelor ei**. Persoanele respective nu vor putea fi repuse în termenul de contestare dacă, din data desfășurării licitației, a trecut mai mult de un an.

(4) În cazul contestării rezultatelor licitației de către părțile în procedura de executare, sumele obținute în urma desfășurării licitației se mențin în contul curent special al executorului judecătoresc până la devenirea irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care s-a examinat contestarea.”

[Articolul 142 modificat prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016, în vigoare din 28 aprilie 2017]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Potrivit autorului excepției, articolul 142 din Codul de executare nu ar reglementa un drept al persoanelor terțe la procedura de executare silită de adresare în instanța de judecată în vederea anulării procesului-verbal al licitației. În susținerea acestei opinii, autorul excepției prezintă datele din litigiul principal și susține că în condițiile cazului prezentat, din cauza faptului că reclamanta nu deține vreo calitate în cadrul procedurii de executare silită, aceasta ar fi fost lipsită de dreptul adresării în judecată în vederea apărării drepturilor sale.

10. În continuare, autorul excepției invocă faptul că textul „terții care nu au participat la licitație” de la alineatul (3) din articolul 142 din Codul de executare se referă doar la persoanele care au dorit să participe la licitație, însă care din diverse motive nu au reușit acest fapt. În susținerea acestei opinii, autorul excepției face trimitere la dispozițiile articolelor 130, 131 și 134 din Codul de executare, care reglementează condițiile de participare la licitație, interdicția de a participa la licitație și condițiile de desfășurare a licitației. Totuși, chiar și în cazul în care s-ar considera că textul în discuție ar include în câmpul său de aplicare și persoanele terțe la procedura de executare lezate în drepturi printr-un act al executorului judecătoresc, autorul excepției susține că textul în discuție nu ar respecta exigențele clarității și previzibilității legii.

11. Totodată, autorul excepției susține că norma contestată ar încălca dreptul la un tribunal cu competență deplină asupra fondului. Autorul excepției pretinde că, în cazul examinării contestației împotriva procesului-verbal privind rezultatele licitației, competența instanței de judecată este una restrânsă. Autorul excepției pretinde că în litigiile de acest tip instanța de judecată realizează un simplu control de legalitate al procesului-verbal cu privire la licitație.

12. Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că articolul 142 din Codul de executare încalcă dispozițiile articolelor 20, 26 și 46 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de executare, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Andrei Briceac în dosarul nr. 25c¹¹-341/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 142 din Codul de executare, care reglementează procedura contestării în instanța de judecată a rezultatelor licitației.

17. Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate pune în discuție problema constituționalității articolului 142 din Codul de executare, invocând mai multe argumente. Astfel, într-o primă opinie, se susține că norma contestată este neconstituțională, pentru că nu le-ar permite persoanelor terțe la procedura de executare silită să ceară în fața instanței de judecată anularea rezultatelor licitației (a se vedea § 9 *supra*). Într-o altă opinie, se recunoaște existența unui asemenea drept, însă se susține că de acesta ar beneficia doar un cerc restrâns de subiecte (a se vedea § 10 *supra*).

18. În aceste condiții, Curtea consideră că nu este necesar să analizeze argumentul autorului excepției privind lipsa unui drept de acces la un tribunal în materie de contestare a rezultatelor licitației, pentru că existența unui asemenea drept este certă în textul „terții care nu au participat la licitație” de la alineatul (3) din articolul 142 din Codul de executare, dar și așa cum reiese din argumentele autorului excepției. Așadar, Curtea va continua analiza sesizării doar din perspectiva argumentului privind cercul restrâns al titularilor dreptului de acces la un tribunal în acest domeniu.

19. Curtea reține că textul „terții care nu au participat la licitație” de la alineatul (3) din articolul 142 din Codul de executare are o accepțiune largă. Potrivit interpretării gramaticale, acest text ar cuprinde în câmpul său de aplicare toate persoanele care nu dețin vreo calitate în cadrul procedurii de executare silită. Așadar, existența dreptului de acces la un tribunal în această materie, în privința acestei categorii de subiecte, are la bază lipsa vreunei calități în cadrul procedurii de executare silită.

20. Curtea observă că, în materie de executare silită, în jurisprudența instanțelor de judecată este consolidată practica de a considera titulari ai dreptului de acces la un tribunal și persoanele care nu dețin vreo calitate procedurală, fără a se realiza anumite clasificări în acest sens (a se vedea, în acest sens, Hotărârea explicativă a Curții Supreme de Justiție nr. 10 din 16

decembrie 2013, § 28). Curtea reține că această linie jurisprudențială este confirmată inclusiv de circumstanțele litigiului principal, din care rezultă faptul adresării reclamantei în fața instanței de judecată cu o cerere în materie de anulare a rezultatelor licitației (a se vedea § 3 *supra*). Așadar, Curtea reține că argumentul autorului excepției de neconstituționalitate privind numărul restrâns al titularilor dreptului de acces la un tribunal în acest domeniu este nefondat.

21. Mai mult, Curtea își reiterează jurisprudența în materie de exigențe ale calității legii și menționează faptul că Codul de executare nu poate să abunde în texte explicative. Sub acest aspect, Curtea a stabilit în mod constant faptul că multe legi sunt redactate în termeni generali, iar interpretarea și aplicarea lor fac obiectul practicii judiciare. Așadar, oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept execuțional (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 49 din 31 mai 2018, §34; DCC nr. 124 din 30 octombrie 2018, § 24).

22. Cu privire la opinia autorului excepției privind limitarea competenței instanței de judecată în materie de contestații privind rezultatele licitației, Curtea menționează următoarele. Un argument similar celui analizat în prezentul caz a făcut obiectul analizei Curții Constituționale în Hotărârea nr. 20 din 4 iulie 2018. În această hotărâre Curtea a menționat că articolul 20 din Constituție le garantează persoanelor dreptul de acces la un tribunal cu competență deplină asupra fondului. Totuși, spre deosebire de acel caz, Curtea constată că situația examinată aici nu pune problema existenței unei ingerințe în acest drept, din următoarele motive.

23. Potrivit articolului 163 alin. (1) din Codul de executare, în cazul contestării unui act al executorului judecătoresc, regulile stabilite în Codul de procedură civilă sunt aplicabile deopotrivă acestei proceduri. Așadar, Curtea constată că în cazul judecării contestației împotriva procesului-verbal privind rezultatele licitației instanța de judecată este obligată să realizeze un control deplin al legalității acestuia.

24. Așadar, având în vedere cele menționate, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 142 din Codul de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, ridicată de către dl avocat Andrei*

Briceac în dosarul nr. 25c¹¹-341/2018, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 15 noiembrie 2018
DCC nr. 133
Dosarul nr. 161g/2018